

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ.: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Προσφυγή Αρ. 2/2019

Μεταξύ:

I. & G. ELECTRICAL SERVICES LTD

Αιτητών

v.

ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών**

Έφη Παπαδοπούλου, Πρόεδρος
Λοΐζος Κάππας, Μέλος
Γιώργος Αναστασίου, Μέλος
Σόλων Παπαθεοχάρους, Μέλος
Δήμος Θωμά, Μέλος

Αιτητές:

I. & G. ELECTRICAL SERVICES LTD

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Χριστάκη Χριστάκη, Δικηγόρο
2. Στέλιο Γεωργίου, Διευθυντή Αιτήτριας Εταιρείας
3. Νικόλα Κωνσταντίνου, Συνεργάτη Αιτήτριας Εταιρείας

Αναθέτουσα Αρχή:

ΤΜΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Κυριακή Παπαδοπούλου, Δικηγόρο της Δημοκρατίας
2. Μιχάλη Μιχαήλ, Αν. Ηλεκτρολόγο Μηχανικό

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 19 Ιουλίου, 2019

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Οι Αιτητές η προσφορά των οποίων δεν έγινε αποδεχτή για το διαγωνισμό αρ. 18.008.Π.ΗΜΥ «Προμήθεια, Εγκατάσταση, Συντήρηση και Λειτουργική Υποστήριξη για πέντε (5) έτη, Συσκευών Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων σε διάφορα σημεία του Οδικού Δικτύου της Κύπρου» «γιατί υποβλήθηκε μετά την καθορισμένη στην παράγραφο 2.20 προθεσμία υποβολής των προσφορών, ενώ ταυτόχρονα υποβλήθηκε και εκτός του καθορισμένου τόπου στην παράγραφο 2.19 του Μέρους Α των Εγγράφων του Διαγωνισμού [...]» καταχώρησαν την παρούσα προσφυγή. Ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε στην εταιρεία CARAMONDANI BROS PUBLIC CO LTD («ο επιτυχών»).

Σε συντομία τα γεγονότα όπως προκύπτουν από το διοικητικό φάκελο έχουν ως εξής.

Ο υπό εξέταση διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 23.3.2018 μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος σύναψης δημοσίων συμβάσεων (e-procurement) και μέσω της Επίσημης Εφημερίδας της Δημοκρατίας. Τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών ορίστηκε η 22.6.2018 και ώρα 09:00. Κατά τον χρόνο ανοίγματος των προσφορών 09:30:00 διαπιστώθηκε ότι υποβλήθηκαν έξι (6) προσφορές, η αξιολόγηση των οποίων άρχισε στις 27.6.2018 και συνεχίστηκε στις 17.7.2018 και 24.7.2018. Στην 5η συνεδρία της Επιτροπής Αξιολόγησης στις 9.8.2018 διαβιβάστηκε στην Επιτροπή Αξιολόγησης με επιστολή του Γενικού

Λογιστηρίου ημερ. 2.8.2018 η προσφορά των Αιτητών, η οποία είχε υποβληθεί εκτός συστήματος.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης με επιστολή της ημερ. 25.7.2018 προς το Γενικό Λογιστήριο ζήτησε διευκρινίσεις σε σχέση με τον τρόπο και το χρόνο υποβολής της 7^{ης} προσφοράς. Στην επόμενη συνεδρία της Επιτροπής Αξιολόγησης στις 11.9.2018, κλήθηκε και παρευρέθη εκπρόσωπος του Γενικού Λογιστηρίου ο οποίος έδωσε λεπτομέρειες σε σχέση με την υποβολή της προσφοράς των Αιτητών, Μετά τις διευκρινίσεις η Επιτροπή Αξιολόγησης, κατέληξε σε απόφαση αποδοχής της προσφοράς για αξιολόγηση. Με την ολοκλήρωση της τεχνικής και οικονομικής αξιολόγησης, η Επιτροπή Αξιολόγησης εισηγήθηκε κατακύρωση του διαγωνισμού στους Αιτητές, ως τους προσφοροδότες που υπέβαλαν την πλέον συμφέρουσα προσφορά, η οποία πληρούσε τους όρους του διαγωνισμού.

Η εν λόγω εισήγηση διαβιβάστηκε στο Συμβούλιο Προσφορών, το οποίο αφού έλαβε υπόψη όσα κατά τη συνεδρία της Επιτροπής Αξιολόγησης ημερ. 11.9.2018 επεξηγήθηκαν από τον εκπρόσωπο του Γενικού Λογιστηρίου σε σχέση με την υποβολή της προσφοράς των Αιτητών, το περιεχόμενο δεύτερης επιστολής του Γενικού Λογιστηρίου ημερ. 21.11.2018 και όσα ο εκπρόσωπος του Γενικού Λογιστηρίου διευκρίνισε σε συνεδρία ενώπιον του ζήτησε από την Επιτροπή Αξιολόγησης επανεξέταση του θέματος. Η Επιτροπή Αξιολόγησης αφού επανεξέτασε το ζήτημα σε συμπληρωματική έκθεση της εισηγήθηκε τον

αποκλεισμό της προσφοράς των Αιτητών και την ανάθεση του διαγωνισμού στον επιτυχόντα.

Το Συμβούλιο Προσφορών σε νέα συνεδρία του ημερ. 29.11.2018 υιοθέτησε την εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης και αποφάσισε ανάλογα.

Οι Αιτητές ισχυρίστηκαν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί ως προϊόν έλλειψης δέουσας έρευνας, εσφαλμένης αιτιολογίας, αναιτιολόγητης μεταστροφής γνώμης, και πλάνης περί τα πράγματα της Επιτροπής Αξιολόγησης και του Συμβουλίου Προσφορών. Ειδικότερα για την αιτιολογία, οι Αιτητές υποστήριξαν ότι παρά την περί του αντιθέτου εισήγηση του εκπροσώπου του Γενικού Λογιστηρίου και την αρχική κρίσης της, η Επιτροπή Αξιολόγησης εξέλαβε την υπόδειξη του Συμβουλίου Προσφορών για επανεξέταση και ετοιμασία νέας συμπληρωματικής έκθεσης ως εντολή διαφοροποίησης της θέσης της, με αποτέλεσμα την ανεξήγητη και αναιτιολόγητη, κατά τους Αιτητές, μεταβολή της θέσης της.

Σύμφωνα με τους Αιτητές, τόσο η εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης με τη συμπληρωματική της έκθεση όσο και η απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών παραγνωρίζουν ότι σύμφωνα με την επιστολή του Γενικού Λογιστηρίου ημερομηνίας 2.8.2018 δεν υπήρχαν αποδεδειγμένοι λόγοι για την αποτυχία της προσπάθειας των Αιτητών να υποβάλουν την προσφορά τους. Προς υποστήριξη

της θέσης τους, οι Αιτητές παρέπεμψαν σε συγκεκριμένο απόσπασμα της εν λόγω επιστολής.

Επίσης, σύμφωνα με τους Αιτητές, τόσο η Επιτροπή Αξιολόγησης όσο και το Συμβούλιο Προσφορών παραγνώρισαν όσα στις 11.9.2018 ο εκπρόσωπος του Γενικού Λογιστηρίου παρέθεσε ενώπιον της Επιτροπής Αξιολόγησης, και κυρίως ότι δεν υπήρχαν σαφείς και αποδεδειγμένοι λόγοι για την αποτυχία του φορτώματος της προσφοράς τους και την αναφορά ότι *«με μεγάλο βαθμό βεβαιότητας το ηλεκτρονικό πακέτο της προσφοράς είναι το ίδιο που το σύστημα πακέταρε και κρυπτογράφησε πριν την προθεσμία υποβολής προσφορών και δεν αλλοιώθηκε με κανένα τρόπο από τον προσφέροντα μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των προσφορών»*.

Η αλλαγή στάσης του Γενικού Λογιστηρίου, υποστήριξαν, δεν απασχόλησε την Επιτροπή Αξιολόγησης, η οποία στα πλαίσια δέουσας έρευνας πριν την ετοιμασία της συμπληρωματικής έκθεσης, έπρεπε να καλέσει το λειτουργό ο οποίος με την επιστολή του ημερ. 2.8.2018 είχε ήδη εκφράσει την άποψη του Γενικού Λογιστηρίου, να εξηγήσει τη διαφωνία του λειτουργού που απέστειλε την 2^η επιστολή ημερ. 21.11.2018 και με την οποία στην ουσία οι *«πιθανοί λόγοι αποτυχίας υποβολής της προσφοράς των Αιτητών»* μετατράπηκαν σε *«βέβαιους λόγους»* όπως και ότι *«η τελευταία προσπάθεια των Αιτητών να φορτώσουν την προσφορά τους διακόπηκε αυτόματα από το σύστημα»*, σε *«διακοπή που σύμφωνα με τις καταγραφές του συστήματος οφείλεται σε ενέργειες του προσφοροδότη»*.

Ενώ υπέδειξαν στις 11.9.2018 ενώπιον της Επιτροπής Αξιολόγησης ο εκπρόσωπος του Γενικού Λογιστηρίου δήλωσε ότι «με μεγάλο βαθμό βεβαιότητας το ηλεκτρονικό πακέτο της προσφοράς των Αιτητών είναι αυτό που το σύστημα πακέταρε και κρυπτογράφησε πριν την προθεσμία υποβολής των προσφορών και δεν αλλοιώθηκε με κανένα τρόπο από τους Αιτητές μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής», ενώπιον του Συμβουλίου Προσφορών στις 22/11/2018 δήλωσε ότι «πιστεύει» ότι τα αρχεία που παραδόθηκαν από τους Αιτητές στην Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων είναι τα ίδια που επιχείρησαν να φορτώσουν στο σύστημα και ότι η μη αλλοίωση δεν μπορεί να διασφαλισθεί με βεβαιότητα.

Με δεδομένο υποστήριξαν οι Αιτητές ότι η πλατφόρμα Google, στην οποία με υπόδειξη του Γενικού Λογιστηρίου υπέβαλαν την προσφορά τους, καταδεικνύει και καταγράφει την ώρα και την ημέρα κατά την οποία ο χρήστης ανεβάζει ή τροποποιεί το οποιοδήποτε αρχείο έθεσε σε αυτή, ήταν πολύ εύκολο με έρευνα να διαπιστωθεί ότι οι Αιτητές δεν τροποποίησαν την προσφορά τους.

Η αποτυχία υποστήριξαν να υποβάλουν την προσφορά τους δεν οφείλεται στους ίδιους αλλά στο ηλεκτρονικό σύστημα. Η Αναθέτουσα Αρχή χωρίς έρευνα και προβληματισμό δέχθηκε τη θέση του Γενικού Λογιστηρίου ότι το σύστημα τον συγκεκριμένο χρόνο που οι Αιτητές προσπάθησαν να μεταμορφώσουν την προσφορά τους δεν παρουσίαζε πρόβλημα. Οι λόγοι που καταγράφονται στην επιστολή του Γενικού Λογιστηρίου ως πιθανοί λόγοι αποτυχίας υποβολής της προσφοράς τους είναι παντελώς αβάσιμοι. Αν οι Αιτητές ακύρωναν ή έκλειναν

την ιστοσελίδα όπως πιθανολογεί το Γενικό Λογιστήριο τότε δεν θα ήταν δυνατό να δουν οι Αιτητές το μήνυμα σφάλματος.

Περαιτέρω για ακύρωση της απόφασης επικαλέστηκαν παραβίαση του δικαιώματος ακρόασης με παραπομπή, μεταξύ άλλων, στις Υποθέσεις 432/1997, *Φρειδερίκης Γιαγκοπούλου v. Κυπριακής Δημοκρατίας και άλλου* (1998) 4ΑΑΔ 1225, *Συνεκδικαζόμενες Α.Ε. 3829, Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου v. Σπόρου Κέττηρου, και Α.Ε. 3873, Κυπριακή Δημοκρατία, μέσω Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας v. Ελένης Αντωνίου*, (2007) 3 ΑΑΔ 555 και 1619/2008 *Ναπολέον Πολυκάρπου v. Δημοκρατίας*, ημερ. 04/03/2010 και την αρχή της αναλογικότητας, με παραπομπή στις *JB Leadbitter & Co Ltd v. Devon CC* (2009) EWHC 930, *BAM PPP PGGM Infrastructure Cooperatie Ua v. National Treasury Management Agency and another*, (2016) IEHC 546, *The Queen (On the Application of all About Rights Law Practice) v. The Lord Chancellor (as successor to the Legal Services Commission)*, (2013) EWHC 3461 και στο Σύγγραμμα Π.Δ Δαγτόγλου «Γενικό Διοικητικό Δίκαιο» 5^η Έκδοση, 2004.

Η Αναθέτουσα Αρχή με αναφορά στο νομοθετικό¹ και νομολογιακό² πλαίσιο που κατά τους ισχυρισμούς της εφαρμόζεται στην υπό κρίση υπόθεση απέρριψε όλους τους ισχυρισμούς των Αιτητών. Υποστήριξε ότι το ουσιώδες του όρου σε σχέση με τον τρόπο και χρόνο υποβολής των προσφορών καθιστά την απόρριψη της

¹ Καν. 4(2), 6, 10, 11, 12(1) των περί του Συντονισμού Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών (Χρήση Ηλεκτρονικών Μέσων) Κανονισμών του 2009, ΚΔΠ 249/2009 και Καν. 30(5) των περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών (Γενικών) Κανονισμών του 2007, ΚΔΠ 201/2007

² *Tamassos Tobacco Suppliers Ltd v. Δημοκρατίας* (1992) 3 Α.Α.Δ. 60

προσφοράς των Αιτητών καθόλα νόμιμη. Η προσφορά των Αιτητών εισηγήθηκε από τη στιγμή που δεν υποβλήθηκε στο ηλεκτρονικό σύστημα σύναψης δημοσίων συμβάσεων (e-procurement) στο χώρο του διαγωνισμού, όπως ο όρος 2.19 του Μέρους Α, Οδηγίες προς οικονομικούς φορείς προβλέπει και εντός της καθορισμένης προθεσμίας, δηλαδή μέχρι 22.6.2018 και ώρα 09:00, όρος 2.20 Μέρος Α, ορθά δεν έγινε αποδεκτή. Απέρριψε ως αβάσιμους όλους τους ισχυρισμούς των Αιτητών για μεταβολή στάσης της Επιτροπής Αξιολόγησης, έλλειψη δέουσας έρευνας τόσο από την Επιτροπή Αξιολόγησης όσο και από το Συμβούλιο Προσφορών. Με αναφορά στις επιστολές του Γενικού Λογιστηρίου ημερ. 2.8.2018 και 21.11.2018 υποστήριξε ότι από το περιεχόμενο τους με σαφήνεια προκύπτει ότι το ηλεκτρονικό σύστημα κατά το συγκεκριμένο χρόνο δεν παρουσίαζε οποιοδήποτε πρόβλημα ώστε να τίθεται ζήτημα εξέτασης κατά πόσο με τον τρόπο που υποβλήθηκε η προσφορά των Αιτητών υπήρχε ενδεχόμενο αλλοίωσης της προσφοράς. Εφόσον το σύστημα δεν παρουσίαζε πρόβλημα δεν παρείχετο δυνατότητα υποβολής της προσφοράς με άλλο τρόπο. Τόσο η έρευνα ανέφερε όσο και η αιτιολογία της απόφασης προκύπτουν από το περιεχόμενο του διοικητικού φακέλου και ειδικότερα από τη συμπληρωματική έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης και το πρακτικό του Συμβουλίου Προσφορών. Η αρχική αποδοχή της προσφοράς της αιτήτριας από την Επιτροπή Αξιολόγησης η οποία αποτελεί συμβουλευτικό όργανο δεν οδηγεί σε ότι οι Αιτητές ισχυρίζονται. Το Συμβούλιο Προσφορών με όσα είχε ενώπιον του έκρινε ότι απαιτείτο περαιτέρω έρευνα για το συγκεκριμένο ζήτημα και είναι μέσα από την έρευνα που προέκυψε

η νέα εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης η οποία υπό τις περιστάσεις δεν αποτελεί διαφοροποίηση. Κι εάν όμως ακόμη ήθελε θεωρηθεί ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης διαφοροποίησε την έκθεση της αυτή ήταν πλήρως αιτιολογημένη. Με την απόρριψη της προσφοράς των Αιτητών δεν τίθεται ζήτημα αμφισβήτησης της εντιμότητας τους όπως οι Αιτητές ισχυρίζονται. Η Αναθέτουσα Αρχή δεν απέρριψε τους ισχυρισμούς τους ως προς το χρόνο και τις ενέργειες στις οποίες προέβησαν για να υποβάλουν την προσφορά τους. Αυτές εξετάστηκαν από το Διαχειριστή του Ηλεκτρονικού Συστήματος υποβολής των προσφορών ακριβώς με σκοπό τη διαπίστωση εάν κατά το συγκεκριμένο χρόνο υπήρχε πρόβλημα στο σύστημα. Από τη στιγμή που η διαπίστωση ήταν ότι δεν υπήρχε πρόβλημα, η Αναθέτουσα Αρχή δεν είχε τη δυνατότητα εξέτασης των ισχυρισμών των Αιτητών. Οι ισχυρισμοί τους εξετάστηκαν από το Γενικό Λογιστήριο το οποίο στη συνέχεια με την επιστολή του ημερ. 21.11.2018 έθεσε υπόψη της Επιτροπής Αξιολόγησης, τόσο τους ισχυρισμούς τους όσο και τις διαπιστώσεις τους. Το Συμβούλιο Προσφορών όμως ως το κατά νόμο αρμόδιο όργανο μετά την εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης διαπίστωσε την ύπαρξη ζητημάτων που έχρηζαν περαιτέρω διερεύνησης.

Η Αναθέτουσα Αρχή απορρίπτει επίσης τον ισχυρισμό των Αιτητών ότι υπέβαλαν την προσφορά τους μετά από οδηγίες του Γενικού Λογιστηρίου λόγω του προβλήματος που παρουσιάστηκε. Ο λόγος για τον οποίο το Γενικό Λογιστήριο έλαβε το αρχείο της προσφοράς των Αιτητών ήταν για σκοπούς διερεύνησης των

ισχυρισμών τους και δεν μπορεί η ενέργεια του αυτή να θεωρηθεί πράξη αποδοχής της προσφοράς των Αιτητών. Το Γενικό Λογιστήριο δεν έχει τέτοια εξουσία. Οι θέσεις και οι ισχυρισμοί των Αιτητών υποβλήθηκαν γραπτώς και ήταν σε γνώση τόσο της Επιτροπής Αξιολόγησης όσο και του Συμβουλίου Προσφορών, ώστε δεν τίθεται ζήτημα παραβίασης του δικαιώματος ακρόασης. Περαιτέρω, η απόρριψη της προσφοράς τους δεν αποτελεί δυσμενή πράξη ή διοικητικό μέτρο ούτε και έχει χαρακτήρα κύρωσης ώστε να τίθεται ζήτημα να ακουστούν οι Αιτητές. Τέλος, σε σχέση με τον ισχυρισμό για παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας και ανεξάρτητα, ανέφερε, από το γεγονός ότι αυτός δεν αναπτύσσεται με τη γραπτή αγόρευση των Αιτητών, υπό τις περιστάσεις της υπόθεσης η διακριτική εξουσία της Αναθέτουσας Αρχής ήταν δέσμια και παρέπεμψε σχετικά στις συνεκδικαζόμενες προσφυγές αρ. 46/2018 και 51/2018.

Έχοντας εξετάσει τις θέσεις των μερών υπό το φως του περιεχομένου του διοικητικού φακέλου, συμφωνούμε με την Αναθέτουσα Αρχή ότι η νομοθεσία που διέπει το διαγωνισμό είναι αυτή που εισηγείται.

Οι όροι του διαγωνισμού που εδώ ενδιαφέρουν είναι οι όροι 8 και 9 οι οποίοι προβλέπουν τα εξής:

«8. ΣΥΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

8.1 Χρόνος και Τρόπος Υποβολής

1. Οι Οικονομικοί Φορείς πρέπει να υποβάλουν τις Προσφορές τους το αργότερο μέχρι τη λήξη της προθεσμίας υποβολής Προσφορών της παραγράφου 2.20
2. Οι Προσφορές υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω του χώρου για τον συγκεκριμένο διαγωνισμό στο Ηλεκτρονικό Σύστημα Σύναψης Συμβάσεων (www.eprocurement.gov.cy)
3. Δεν λαμβάνονται υπόψη και θεωρούνται εκπρόθεσμες, Προσφορές που υποβλήθηκαν μετά την καθορισμένη ημερομηνία και ώρα».

«9.1 Αποσφράγιση Προσφορών

1. Η αποσφράγιση των Προσφορών που έχουν έγκαιρα υποβληθεί στο Ηλεκτρονικό Σύστημα Σύναψης Συμβάσεων (www.eprocurement.gov.cy) γίνεται από εξουσιοδοτημένα πρόσωπα μετά την εκπνοή της προθεσμίας υποβολής Προσφορών της παραγράφου 2.20, με τον τρόπο που προβλέπεται στους περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών (Χρήση Ηλεκτρονικών Μέσων) Κανονισμούς (ΚΔΠ 249/2009)».

2.20	Προθεσμία Υποβολής Προσφορών	Έως 22 Ιουνίου, 2018 και ώρα 09:00
------	------------------------------	------------------------------------

Είναι καλά νομολογημένο ότι ο όρος σε σχέση με τον χρόνο και τόπο υποβολής των προσφορών είναι ουσιώδης, εφόσον η τήρηση του είναι αποφασιστικής σημασίας για την απόφαση κατακύρωσης δημόσιου διαγωνισμού και ότι μη συμμόρφωση με αυτόν οδηγεί σε απόρριψη της προσφοράς. Με τον εν λόγω όρο διασφαλίζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών και η εξουδετέρωση του ενδεχόμενου υποκειμενικών εξαιρέσεων (βλ. *Tamassos Tobacco Suppliers Ltd v. Δημοκρατίας* (1992) 3 Α.Α.Δ. 60).

Δεν υπήρξε άλλωστε περί του αντιθέτου εισήγηση.

Στη 1. *Lanitis Solar Limited* 2. *Laos Bros Limited* 3. *Data PV Sun Energy S.A. v.*

Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, Υπόθ. αρ. 1043/2009, ημερ. 27.7.2012 σε

σχέση με το ζήτημα αυτό αναφέρονται τα εξής:

*Έχω μελετήσει προσεκτικά την απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής ως προς τον αποκλεισμό των Αιτητών, αλλά δεν έχω πειστεί ότι είναι εσφαλμένη, όπως διατείνονται οι Αιτητές. Αποτελεί κοινό έδαφος ότι η προσφορά των Αιτητών ήταν εκπρόθεσμη κατά 19 λεπτά. Το ερώτημα είναι αν ο σχετικός όρος που αφορά στο χρόνο υποβολής μιας προσφοράς, είναι ουσιώδης ή όχι. Με την προκήρυξη μιας προσφοράς, πάντοτε τίθεται καταληκτική προθεσμία, η τήρηση της οποίας είναι αποφασιστικής σημασίας για τη λήψη απόφασης για κατακύρωση της προσφοράς (βλ. **Tamassos Tobacco Supplies and Co v. Δημοκρατίας** (1992) 3 AAD 60). Επίσης, ο σχετικός όρος που αφορά στην προθεσμία υποβολής της προσφοράς, ανέκαθεν ερμηνεύθηκε με αυστηρότητα, ώστε να διασφαλίζεται η ουσιαστική ισότητα μεταξύ των προσφοροδοτών και να αποφεύγονται υποκειμενικές εξαιρέσεις με ενδεχόμενα ρήγματα στην αρχή της νομιμότητας (βλ. **Petros Matsouka (No. 2) v. The Republic** (1985) 3(B) CLR 686). Τέλος, θα πρέπει να γίνει αναφορά στον Κανονισμό 30(5) των Κανονισμών (ΚΔΠ 201/2007), ο οποίος ρυθμίζει προσφορές που δεν καταχωρήθηκαν εμπρόθεσμα. Ο Κανονισμός προβλέπει ότι:-*

«30(5) Προσφορές που περιέρχονται στην κατοχή Συμβουλίου Προσφορών ή της αναθέτουσας αρχής με οποιοδήποτε τρόπο εκπρόθεσμα, δε λαμβάνονται υπόψη, ο δε προσφέρων ενημερώνεται σχετικά συμπεριλαμβανομένου του τρόπου επιστροφής της προσφοράς του.»

Είναι φανερό από τη ρητή πρόνοια του Κανονισμού 30(5) ότι μια εκπρόθεσμη προσφορά δεν πρέπει να λαμβάνεται υπόψη. Ενόψει της θέσπισης της πιο πάνω αυστηρής πρόνοιας του Κανονισμού 30(5), όλες οι αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου πριν τη θέσπισή του, το 2007, θα πρέπει να ειπωθούν πλέον υπό το πρίσμα της συγκεκριμένης πρόνοιας του Κανονισμού που καθιστά τον όρο που αφορά στην προθεσμία υποβολής μιας προσφοράς, ως μη ανατρεπτικό.

Κατά την άποψή μου, ορθά η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών έκρινε παράνομη την ενέργεια της Αναθέτουσας Αρχής να δεχθεί την επίδικη προσφορά, καταστρατηγώντας έτσι τόσο το περιεχόμενο της προκήρυξης όσο και των σχετικών Κανονισμών, η εφαρμογή των οποίων υπερέχει έναντι της

*οποιασδήποτε γνωμάτευσης της Νομικής Υπηρεσίας, στην οποία φαίνεται να στηρίχθηκε η Αναθέτουσα Αρχή. Με την προκήρυξη μιας προσφοράς επιδιώκεται η παροχή υπηρεσιών ή η υλοποίηση ενός έργου για κοινή ωφέλεια, οπότε οι όροι της, οι οποίοι αποτελούν πράξη κανονιστικού περιεχομένου, καθώς και οι σχετικοί Κανονισμοί, πρέπει να τηρούνται αυστηρά, αφού ο σκοπός τους είναι η εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, που υπερτερεί έναντι του ιδιωτικού (βλ. σχετικά την απόφαση της Ολομέλειας στην **Paraetis Medical Co Ltd v. Δημοκρατίας (1998) 3 A44 97**)».*

Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω, προχωρούμε να εξετάσουμε τα ζητήματα που εδώ προκύπτουν με πρώτο το κατά πόσο η προσφορά των Αιτητών υποβλήθηκε σύμφωνα με τους όρους του διαγωνισμού. Το γεγονός ότι η προσφορά των Αιτητών δεν υποβλήθηκε στην ιστοσελίδα του ηλεκτρονικού συστήματος υποβολής των προσφορών μέχρι την 09.00 της 22.6.2018, όπως οι όροι του διαγωνισμού προβλέπουν, είναι αδιαμφισβήτητο. Κατά την αποσφράγιση των προσφορών, όπως καταγράφεται στο σχετικό έντυπο, αποσφραγίστηκαν μόνο έξι προσφορές. Η διαπίστωση όμως αυτή, δεδομένης της θέσης των Αιτητών, των γεγονότων όπως αυτά προκύπτουν από το διοικητικό φάκελο και συγκεκριμένα από την επιστολή του Γενικού Λογιστηρίου ημερ. 2.8.2018, την προφορική τοποθέτηση του λειτουργού του Γενικού Λογιστηρίου και όσων ακολούθησαν δεν οδηγεί την προσφυγή σε απόρριψη. Θα πρέπει να εξεταστεί ο λόγος γιατί η προσφορά των Αιτητών δεν υποβλήθηκε εμπρόθεσμα μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος ιδιαίτερα ενόψει των επιστολών του Γενικού Λογιστηρίου. Μεταξύ της πρώτης επιστολής του Γενικού Λογιστηρίου ημερ. 2.8.2018 και της δεύτερης ημερ. 21.11.2018, σύμφωνα με τους Αιτητές, υπάρχει διαφοροποίηση της θέσης

του διαχειριστή του συστήματος ως προς το ζητούμενο, δηλαδή τον λόγο της μη εμπρόθεσμης υποβολής της προσφοράς των Αιτητών στο σύστημα.

Στην πρώτη επιστολή του Γενικού Λογιστηρίου ημερ. 2.8.2018 προς την Αναθέτουσα Αρχή αναφέρονται τα εξής:

«Αναφέρομαι στο πιο πάνω θέμα και στην επικοινωνία που είχαμε με την εταιρεία I. AND G. ELECTRICAL SERVICES CO LTD αναφορικά με την προσπάθεια για υποβολή προσφοράς μέσω του συστήματος eProcurement και θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε τα εξής:

2. *Η εταιρεία επιχείρησε να υποβάλει την προσφορά στο σύστημα δύο φορές στις 22/6/2018. Οι προσπάθειες αυτές ξεκίνησαν η ώρα 8:37 και 8:51. Και τις δύο φορές η όλη διαδικασία υποβολής της προσφοράς δεν ολοκληρώθηκε με αποτέλεσμα την μη επιτυχή υποβολή της προσφοράς στο σύστημα.*

3. *Πιθανοί λόγοι για τους οποίους απέτυχε η υποβολή της προσφοράς είναι οι εξής:*

- Ο χρήστης να ακύρωσε/ανανέωσε την ιστοσελίδα πριν την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής της προσφοράς*
- Ο χρήστης έκλεισε την ιστοσελίδα πριν την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής της προσφοράς*
- Η σύνδεση του χρήστη στο διαδίκτυο διεκόπη κατά τη διαδικασία υποβολής της προσφοράς*
- Ο χρήστης προχώρησε σε άλλη ιστοσελίδα ή χώρο του διαγωνισμού πριν την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής της προσφοράς*

4. *Σημειώνεται το σύστημα δεν είχε την συγκεκριμένη ημέρα και ώρα οποιαδήποτε προβλήματα πρόσβασης ή λειτουργίας και άποψη μας είναι ότι ο χρήστης νομιζόμενος ότι η όλη διαδικασία θα ολοκληρωθεί σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, διέκοψε με την παρεμβολή του την διαδικασία υποβολής της προσφοράς με αποτέλεσμα αυτή να μην υποβληθεί επιτυχώς στο σύστημα.*

5. *Το αρχείο το οποίο επιχείρησε η εταιρεία να υποβάλει είναι στην κατοχή μας και επισυνάπτεται σε ψηφιακό δίσκο (CD).»*

Η Επιτροπή Αξιολόγησης μετά την πιο πάνω επιστολή κάλεσε τον λειτουργό που την υπέγραφε ενώπιον της για περαιτέρω διευκρινίσεις. Στην έκθεση της, η οποία διαβιβάστηκε με επιστολή ημερ. 31.10.2018 στον Πρόεδρο του Συμβουλίου Προσφορών, μεταξύ άλλων, καταγράφονται τα εξής:

«4. Ο κ. Γ. Δημοσθένους, επεξήγησε ότι με βάση τα στοιχεία που συνέλλεξε από το ηλεκτρονικό σύστημα σύναψης δημοσίων συμβάσεων (www.eprocuremet.gov.cy) διαπιστώθηκε ότι ο προσφέροντας με αρ. 7/7, στις 22 Σεπτεμβρίου 2018, τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών, προσπάθησε πολλαπλές φορές να φορτώσει την προσφορά του στο σύστημα, οι οποίες για διάφορους λόγους είχαν αποτύχει.

Η τελευταία του προσπάθεια είχε ξεκινήσει στις 08:51 και διακόπηκε από το σύστημα αυτόματα στις 09:00, με αποτέλεσμα να μην μπορέσει να φορτωθεί η πακεταρισμένη και κρυπτογραφημένη προσφορά.

Ο προσφέροντας αφού επικοινωνήσει με το Γενικό Λογιστήριο, υπέβαλε το ηλεκτρονικό πακέτο της προσφοράς του την ίδια μέρα στο Γενικό Λογιστήριο. Η προσφορά του αποσφραγίστηκε από το Γενικό Λογιστήριο μέσω του συστήματος και προωθήθηκε με επιστολή στην Επιτροπή Αξιολόγησης.

Ο εκπρόσωπος του Γενικού Λογιστηρίου ανέφερε με μεγάλο βαθμό βεβαιότητας ότι το ηλεκτρονικό πακέτο της προσφοράς του προσφέροντα με αρ. 7/7 είναι αυτό που το σύστημα πακέταρε και κρυπτογράφησε πριν την προθεσμία υποβολής των προσφορών και δεν αλλοιώθηκε με κανένα τρόπο από τον προσφέροντα μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των προσφορών. Επιπρόσθετα επεξήγησε ότι πριν την πρόσφατη αναβάθμιση του, το σύστημα επέτρεπε τη φόρτωση προσφορών, εφόσον η διαδικασία είχε ξεκινήσει πριν την τελευταία προθεσμία υποβολής των προσφορών, για τουλάχιστον 30 λεπτά μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής. Η λειτουργία αυτή άλλαξε με την αναβάθμιση του συστήματος με αποτέλεσμα να μην επιτρέπει πλέον τη συνέχιση του φορτώματος της προσφοράς όταν περάσει η προθεσμία υποβολής. Ανέφερε επίσης ότι σκοπός του Γενικού Λογιστηρίου είναι να επαναφέρει αυτή τη δυνατότητα. Επιπρόσθετα ανέφερε ότι, δεδομένης της πρόθεσης του Γενικού Λογιστηρίου να επαναφέρει τη συγκεκριμένη δυνατότητα, εισηγείται όπως η προσφορά γίνει αποδεκτή για αξιολόγηση.

[...]

Η Επιτροπή Αξιολόγησης, λαμβάνοντας υπόψη την έντονη άποψη του εκπροσώπου του Γενικού Λογιστηρίου για την αποδοχή της προσφοράς για αξιολόγηση, αλλά και το γεγονός ότι το ηλεκτρονικό πακέτο της προσφοράς δεν έχει τροποποιηθεί μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της προσφοράς, αποφάσισε ομόφωνα όπως αποδεκτεί τη συγκεκριμένη προσφορά για αξιολόγηση».

Ακολουθως το Συμβούλιο Προσφορών σε συνεδρία του ημερ. 15.11.2018

αποφάσισε όπως:

«5. Για το πιο πάνω θέμα το Συμβούλιο Προσφορών μετά από συζήτηση υπόβαλε αρκετά ερωτήματα για τα οποία απαιτείτο και η παρουσία εκπροσώπου του Γενικού Λογιστηρίου για να διευκρινιστούν ικανοποιητικά. Για το λόγο αυτό, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε ομόφωνα όπως το θέμα συζητηθεί στην επόμενη συνεδρία του στην παρουσία εκπροσώπου του Γενικού Λογιστηρίου».

Το Γενικό Λογιστήριο στις 21.11.2018 απέστειλε στο Συμβούλιο Προσφορών

την πιο κάτω επιστολή:

«[...] Επιπρόσθετα αναφορικά με την επιστολή μας ημερομηνίας 2/8/2018 και τα πρακτικά της επιτροπής αξιολόγησης (6^η συνεδρία στις 11/9/2018) θα θέλαμε να διευκρινίσουμε τα εξής:

2. Οι λόγοι για τους οποίους απέτυχε η ηλεκτρονική υποβολή της προσφοράς του συγκεκριμένου προσφοροδότη είναι αυτοί που έχουν καταγραφεί στην επιστολή μας ημερομηνίας 2/8/2018 (παράγραφος 3 της επιστολής).

3. Κατά την παρουσία του κου Γιώργου Δημοσθένους και σύμφωνα με τα πρακτικά της 6^{ης} συνεδρίας της επιτροπής αξιολόγησης στις 11/9/2018 έχει καταγραφεί ότι η υποβολή της προσφοράς στο σύστημα διακόπηκε αυτόματα από το σύστημα στις 9:00 κάτι που δεν ισχύει εφόσον η διακοπή όπως προκύπτει από τις καταγραφές του συστήματος οφείλεται σε ενέργειες του προσφοροδότη, όπως έχει αναφερθεί και στην πιο πάνω παράγραφο.

4. Όλα τα άλλα θέματα όπως έχουν καταγραφεί στην προαναφερόμενη επιστολή και πρακτικά είναι ακριβή και παραμένουν ως έχουν. Ο κος Γιώργος Δημοσθένους θα είναι παρόν στην συνεδρία του Συμβουλίου Προσφορών για να απαντήσει οποιαδήποτε ερωτήματα έχουν προκύψει για το εν λόγω θέμα.»

Στο πρακτικό του Συμβουλίου Προσφορών ημερ. 22.11.2018 καταγράφονται και τα εξής:

II. Ο κ. Δημοσθένους τόνισε ότι μετά από επικοινωνία που είχε η Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων με την Διαχειρίστρια Εταιρεία του Συστήματος «eProcurement» διαπιστώθηκε ότι η διακοπή, όπως προκύπτει από τις καταγραφές του συστήματος, οφείλεται σε ενέργειες του προσφοροδότη και όχι από το σύστημα. Τονίστηκε ότι την συγκεκριμένη μέρα 22/06/2018 και ώρα το σύστημα eProcurement δεν αντιμετώπιζε οποιαδήποτε προβλήματα πρόσβασης ή λειτουργίας. Για αναφορά των γεγονότων αυτών σχετικές είναι οι επιστολές του Γενικού Λογιστηρίου προς (α) την Αναθέτουσα Αρχή με αρ. φακέλου 13.25.037.002.015.006.014 ημερομηνίας 02/08/2018 και (β) προς τον Πρόεδρο του Συμβουλίου Προσφορών με αρ. φακέλου 13.25.037.002.015.006.014 ημερομηνίας 21/11/2018.

III. Ο κ. Δημοσθένους ανέφερε ότι την συγκεκριμένη περίοδο υποβολής προσφορών του διαγωνισμού το σύστημα δεν επέτρεπε την συνέχιση του φορτώματος/ανεβάσματος της προσφοράς πέραν της καταληκτικής προθεσμίας (ώρας 09:00) που καθοριζόταν στα έγγραφα του διαγωνισμού. Ο κ. Δημοσθένους διευκρίνισε όμως ότι στην συγκεκριμένη περίπτωση ο Προσφέρων επιχείρησε δύο φορές να ανεβάσει την προσφορά του στο σύστημα ανεπιτυχώς (στις 08:37 και στις 8:51) από δικά του λάθη ή/και προβλήματα και ότι δεν διακόπηκε από το σύστημα το φόρτωμα/ανέβασμα της προσφοράς του.

[...]

V. Επιπρόσθετα ο κ. Δημοσθένους ανέφερε ότι στο παρελθόν υπήρξαν κάποιες περιπτώσεις Προσφερόντων από άλλους διαγωνισμούς που από λάθος ενέργειες των Προσφερόντων δεν κατάφεραν να υποβάλουν τις προσφορές τους στο σύστημα, καθώς και περιπτώσεις όπου εξαιτίας προβλημάτων του συστήματος δεν υποβλήθηκαν έγκαιρα προσφορές. Στη δεύτερη περίπτωση, δηλαδή εκεί όπου υπήρχε πρόβλημα στο σύστημα οι προσφορές έγιναν αποδεκτές.

VI. *Τέλος ο κ. Δημοσθένους ανέφερε ότι τα αρχεία που παραδόθηκαν από τον Προσφέροντα στην Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων την ίδια μέρα και ώρα 10:26, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου πιστεύει ότι είναι τα ίδια που επιχείρησε να φορτώσει στο σύστημα ο προσφέρων και ότι δεν έχουν αλλοιωθεί, χωρίς όμως αυτό να μπορεί να διασφαλιστεί με βεβαιότητα ή να αποδειχθεί».*

Προσεκτική εξέταση των πιο πάνω δεν οδηγεί στα όσα οι Αιτητές εισηγούνται. Το κατά νόμο αρμόδιο όργανο, δηλαδή το Συμβούλιο Προσφορών έχοντας ενώπιον του την επιστολή του Γενικού Λογιστηρίου ημερ. 2.8.2018 και την πρώτη έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης, που καταγράφονται οι διευκρινίσεις που έδωσε ο εκπρόσωπος του Γενικού Λογιστηρίου, έκρινε ότι το ζήτημα έχριζε περαιτέρω διερεύνησης από το Γενικό Λογιστήριο, εφόσον το ζήτημα της εμπρόθεσμης υποβολής προσφοράς σύμφωνα με τους όρους των εγγράφων του διαγωνισμού ήταν ουσιώδες ζήτημα. Το περιεχόμενο της νέας επιστολής του Γενικού Λογιστηρίου δεν συμφωνούμε με τους Αιτητές ότι είναι διαφορετικό. Τόσο στην πρώτη όσο και στη δεύτερη επιστολή, το Γενικό Λογιστήριο, ως ο διαχειριστής του συστήματος, μετά από εξέταση του όλου θέματος, ήταν κατηγορηματικό ότι το ηλεκτρονικό σύστημα υποβολής των προσφορών δεν παρουσίαζε βλάβη. Εκείνο για το οποίο υπάρχει διαφορά θα λέγαμε, δεν αφορά το περιεχόμενο των επιστολών αλλά το τί προφορικά δήλωσε ο εκπρόσωπος του Γενικού Λογιστηρίου στη συνεδρία της Επιτροπής Αξιολόγησης ημερ. 11.9.2018. Η προφορική όμως δήλωση του εκπροσώπου, από την στιγμή που δεν καταγράφεται επί λέξει στο πρακτικό της Επιτροπής Αξιολόγησης τί ο

εκπρόσωπος ανέφερε, δεν επιδρά και ούτε επηρεάζει το περιεχόμενο των επιστολών, λαμβανομένου μάλιστα υπόψη ότι ο ίδιος λειτουργός, ενώπιον του Συμβουλίου Προσφορών, έδωσε εξηγήσεις χωρίς επανάληψη όσων η Επιτροπή Αξιολόγησης κατέγραψε. Εδώ θα πρέπει να σημειώσουμε ότι, προς αποφυγή δημιουργίας λανθασμένων εντυπώσεων στους οικονομικούς φορείς σε παρόμοιας φύσης περιπτώσεις, καλόν είναι να μη γίνονται τοποθετήσεις προτού ολοκληρωθεί η έρευνα με τη διαχειρίστρια εταιρεία του συστήματος (e-procurement). Η έρευνα η οποία έγινε τόσο από την Επιτροπή Αξιολόγησης όσο και από το Συμβούλιο Προσφορών ήταν πλήρης και δεν βλέπουμε τι περαιτέρω έρευνα η Επιτροπή Αξιολόγησης έπρεπε να διεξάγει, από τη στιγμή που ο ίδιος λειτουργός διευκρίνισε το ζήτημα. Ούτε ο ισχυρισμός των Αιτητών ότι οι λόγοι αποτυχίας της προσφοράς των Αιτητών από «πιθανοί» με τη δεύτερη επιστολή του Γενικού Λογιστηρίου έγιναν «βέβαιοι» ευσταθεί. Η δεύτερη επιστολή παραπέμπει στο περιεχόμενο της πρώτης. Άλλωστε, ο εκπρόσωπος του Γενικού Λογιστηρίου, ενώπιον του Συμβουλίου Προσφορών, διευκρίνισε ότι μετά από επικοινωνία με τη διαχειρίστρια εταιρεία, ο λόγος μη έγκαιρης υποβολής της προσφοράς των Αιτητών οφείλεται σε ενέργειες των ιδίων. Έχοντας υπόψη όσα τέθηκαν ενώπιον μας, κρίνουμε ότι τόσο η έρευνα που οδήγησε στη λήψη της απόφασης όσο και η αιτιολογία ικανοποιούν τις απαιτήσεις της νομολογίας.

Ούτε η θέση των Αιτητών ότι οι θέσεις τους δεν ήταν ενώπιον της Αναθέτουσας Αρχής ευσταθεί. Οι θέσεις των Αιτητών περιέχονται τόσο στην επιστολή του

Γενικού Λογιστηρίου ημερ. 2.8.2018 όσο και στην επιστολή ημερ. 28.11.2018 την οποία οι ίδιοι απέστειλαν στην Αναθέτουσα Αρχή. Καθώς προκύπτει από την εν λόγω επιστολή, ο εκπρόσωπος του Γενικού Λογιστηρίου απέστειλε στους Αιτητές ηλεκτρονικό μήνυμα με το οποίο τους ενημέρωνε σχετικά με τους ελέγχους που έγιναν και ότι για διευκόλυνση των ελέγχων θα απαντούσαν στο Γενικό Λογιστήριο στις 28.11.2019. Ποιοι περαιτέρω ισχυρισμοί τέθηκαν ενώπιον του Γενικού Λογιστηρίου δεν γνωρίζουμε και ούτε ενώπιον μας οι Αιτητές ανέφεραν οτιδήποτε. Η Αναθέτουσα Αρχή δεν είχε η ίδια τα μέσα διερεύνησης του συστήματος, το έπραξε όμως, θέτοντας στο Γενικό Λογιστήριο, διαχειριστή του συστήματος, ερωτήσεις.

Σ' ότι αφορά τον ισχυρισμό για παράλειψη της Αναθέτουσας Αρχής να καλέσει τους Αιτητές πριν από την απόρριψη της προσφοράς τους να τους ακούσει ούτε αυτό ευσταθεί. Οι Αιτητές έθεσαν τη θέση τους με την επιστολή τους ημερ. 28.11.2018. Το δικαίωμα ακρόασης δεν απαιτείται να είναι προφορικό. Εν πάση περιπτώσει η μη αποδοχή της προσφοράς τους δεν αποτελεί μέτρο τιμωρητικό γι' αυτούς. Στην *Maliotis Eng. Ltd v. Κυπριακής Δημοκρατίας, μέσω Υπουργείου Οικονομικών και/ή άλλου* (1995) 4 AAD 2519 η οποία υιοθετήθηκε στην *GP Iron & Wood Makers Ltd v. Κυπριακής Δημοκρατίας μέσω 1. Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών 2. Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού*, ημερ. 14.4.2008

*Αναφορικά με τον ισχυρισμό ότι το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών όφειλε να καλέσει ενώπιόν του τους αιτητές για να ακούσει τις απόψεις τους, παρατηρώ ότι το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών δεν είναι δικαστική αρχή ή πειθαρχικό συμβούλιο ενώπιόν του οποίου θα διεξήγεται έρευνα προτού ληφθεί η επίδικη απόφαση. Όπως έχει νομολογηθεί σε σειρά αποφάσεων, οι αρχές της φυσικής δικαιοσύνης δεν έχουν εφαρμογή σε καθαρά διοικητικές διαδικασίες (Βλ. μεταξύ άλλων **Kyriakides v. The Council for Registration of Architects or Civil Engineers** (1965) 3 C.L.R. 151, 159, **HjiLouka v. R** (1969) 3 C.L.R. 570, 574-575, **Kontemeniotis v. C.B.C.** (1982) 3 C.L.R. 1027 και **G.E.D. Metal Industry Ltd v. Κυπριακής Δημοκρατίας** (1991) 4 A.A.Δ. 584).*

Ανεδαφικός κρίνεται και ο ισχυρισμός για παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας. Από τη στιγμή που η προσφορά των Αιτητών δεν υποβλήθηκε σύμφωνα με τους όρους του διαγωνισμού, για λόγους που δεν αφορούν την Αναθέτουσα Αρχή και συγκεκριμένα το σύστημα ηλεκτρονικής υποβολής προσφορών, η διακριτική ευχέρεια της Αναθέτουσας Αρχής ήταν δέσμια.

Ενόψει των πιο πάνω ομόφωνα αποφασίζουμε απόρριψη της προσφυγής χωρίς οποιαδήποτε άλλη διαταγή.